

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5. Qui possint absoluere à censura iuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

vel ille noit absolutionem tribuere, vt fumiur ex cap. Ad rrimendum de officio ordinarj: Et tradit Abbas in cap. cum ab excommunicato de rescripti. num. 14. Vgolin. tab. 3. de censuris cap. 4. §. 1. num. 11. Sayrus lib. 2. thesauri casuum. cap. 2. §. 1. 17. & 23. Suar. disp. 7. sect. 2. num. 32. Idem est de Patriarchis computatione Archiepiscoporum, nequeunt inquam excommunicatos ab Archiepiscopis absolueri nisi in gradu appellacionis, vt in dicto exp. venerabilibus de sententia excommunicata. lib. 6. notant Doctores teste Sayro d. cap. 10. num. 18. Quinimo neque Legatus à latere quauis omnium Prælatorum suæ provincie index sit, & superior potest absolueri censuratos ab inferioribus Prælati extra casum appellacionis, vt docuit Felin. in cap. ad eminentiam num. 2. de sententia excommunicata. Villadiego tract. de legatio. qua. 1. §. 1. Vgolin. tab. 1. cap. 4. §. 1. num. 1. Sayrus lib. 2. thesauri casuum. cap. 20. num. 8. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 1. cap. num. 2. vers. de superioribus.

8. Quare absolueri potest delegatus cum causæ cognitione à censura lata à delegante, modo delegans iurisdictione priuatus non sit, vt ex omnium sententia tradit Sayrus, dicto cap. 20. num. 14. Delegatus verò, cui absque causæ cognitione potestas ferendi censuras conceditur, neque absolutionem præstare: quia nudum tantum ministerium illi delegatum est: vt tradit Nauarr. cap. 27. num. 40. Vgolin. tabula 1. cap. 4. §. 4. Sayr. cap. 20. num. 14. Auila 2. p. cap. 7. disp. 1. dub. 9. casu 4. Suar. disp. 7. sect. 2. num. 8. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 1. cap. 7. vers. denique.

9. Quod verò nullus alius præter auctorem censuræ, eiusque successorem, superiorem, vel delegatum absolueri possit à censura specialiter lata, pluribus comprobatur Sayrus d. cap. 20. à num. 1. Coninch. disp. 14. dub. 16. num. 25. Suar. disp. 7. sect. 2. per totam. Laym. d. cap. 7. vers. Porro. Galpar Hurtado disp. 15. de excommunicata. difficult. 6. Ratio est manifestata, quia nemini alteri reposita concessa huius vinculi dissolutio, & merito, ne iudicium iurisdictionis turbetur, eorumque auctoritas contemnatur. Cum enim hæc censura non ferantur, nisi reo nominatim citato, expedit ibi causam finiri, vbi capta est. Quapropter etiam si domicilium reus mutet, non obinde consequi poterit à prælato noui domicilij absolutionem, vt colligitur ex cap. proposuisti. Et ibi gloss. verbo citatus, de foro competenti. Et notauit Vgolin. 1. cap. 4. num. 7. Sayrus d. cap. 20. num. 4. Verum si reus paratus sit satisfactionem præstare, & ob infirmitatem, alitè impedimentum adire non possit censuræ auctorem, vt absoluitur; poterit ab æquali iudice, seu inferiori absolui prælitio iuramento, quod quamprimum poterit se presentabit ei cui de iure competebar absolutio, iuxta textum in cap. quod de his. Cap. cognoscitur. Cap. quamuis de sententia excommunicata. Item cum censura sit poena medicinalis multis spiritualibus commodis priuatis, expediebat postea correctione aueriri.

10. Verum si de sententia ab homine generaliter lata loquamur, omnes illi possunt absolueri, qui possent ab ea sententia, si à iure lata esset, vt docent Couarruius. 1. p. §. 12. num. 4. Sayrus lib. 2. de excommunicata. cap. 19. num. 5. & cap. 20. num. 2. Nauarr. cap. 27. num. 44. Henric. lib. 13. de excommunicata. cap. 28. num. 5. Suar. disp. 7. sect. 2. num. 23. Coninch. disp. 14. dub. 16. num. 25. Tolet. lib. 1. cap. 16. num. 7. Paul. Layman. lib. 2. sum. tract. 5. par. 1. cap. 7. num. 3. Auila 2. p. de censur. cap. 7. disp. 1. dub. 9. Gasp. Hurtado disp. 15. difficult. 6. Colligiturque ex cap. ex frequentibus de institutionibus, vbi supponitur excommunicationem contractam ratione sententiæ generalis ab Archiepiscopo late ab inferioribus Prælati absolui posse Ratio est; quia ex absolutione huius censuræ ab aliis prælati facta non perturbatur tribunal iudicis ferentis, cum reus non fuerit nominatim citatus. Neque his obstat quod in c. nuper de sententia excommunicata. solum à censura iuris non referuata concessum sit aliis à ferente censuram absolueri. Cum ergo hæc non sit censura iuris, sed iudicis, solum qui eam tulit, vel eius successor, superior, aut delegatus absoluit, vt docent Felin. cap. pastoralis §. præreua. num. 9. de officio ordinar. Richard. in 4. d. 18. art. 5. quaest. 5. Summa Astensis. par. 2. lib. 7. tit. 3. q. 5. Ca. ietan. verbo absolui ab excommunicata. Summa confessor. lib. 3. tit. 33. quaest. 86. Vgolin. tab. 1. cap. 4. num. 3. Valq. de excommunicata. dub. 19. num. 9. Non inquam obstat, quia censura à iudice lata per generalem sententiæ iuris censuræ æquiparatur, vt pote quæ lata sit per modum statuti, legis, seu præcepti, nulla Rei speciali citatione præmissa, atque adeo potens absolueri à censura iuris, & ab hac poterit. Vnde cum in dicto cap. nuper asseritur à sententia iudicis nullum alium absolueri posse præter illum auctorem, intelligendum est de sententia speciali in speciales personas lata cum earum citatione. Secus de sententia generali.

Hinc infero cum Coninch. & Paulo Layman locis citatis, si excommunicatus, seu suspensus sit generali sententia in hac diecesesi, & in aliam te transferas, vbi illa censura diecesano referuata est, non poteris ab alio, quam à diecesano absolui, quia per se in illa diecesi nullius auctoritatem habet. Econtra verò si in illa diecesi ea censura referuata non est, tamen si vbi contraxit;

referuata fuerit, poteris à quolibet sacerdote iurisdictionem absoluedi habente ibidem absolui, quia quilibet in eam censuram iurisdictionem habet.

§. V.

Qui possint absolueri à censura iuris,

- 1. A censura non referuata absolueri non possunt omnes illi, qui iurisdictionem in foro externo habent.
2. De Parochis, aliisque sacerdotibus plures negant absolueri posse.
3. Verior est opposita sententia.
4. Satisfit opposito fundamento.
5. Censuram referuam nullus alius ab auctore, vel eius successore, aut delegato absolueri potest, exceptis aliquibus casibus.
6. Qualiter concedatur inferioribus hæc potestas absoluedi impeditos.

1. Censura iuris alia est referuata ipsi auctori, alia non referuata. Censuram non referuata siue lata sit ab Episcopo, siue à Pontifice relaxare potest sibi subditis qui iurisdictionem in foro externo habet, ideoque non solum Episcopus, sed Abbates, Guardiani, Rectores, Priores, & similes censuram excommunicationis, suspensionis, & interdici relaxare sibi subditis possunt; vt tradit Glossa. Panorom. Felin. & alij in cap. nuper de sententia excommunicata. Nauarr. cap. 27. num. 39. Couarrui. cap. alma mater. 1. p. §. 12. num. 4. Vgolin. de censur. tab. 1. cap. 10. num. 1. Henric. lib. 13. cap. 27. num. 3. Suar. disp. 7. sect. 2. Sayrus plures referens. lib. 2. cap. 9. num. 2.

2. Difficultas autem est de parochio, alioue sacerdote potente absolueri à peccatis mortalibus, an possit absolueri à censura non referuata? Negans Glossa in cap. si Episcopus verbo referuatur de poenit. & remissionib. Panorom. in cap. 2. num. 1. Et cap. nuper. num. 6. de sententia excommunicata. Federic. Senens. cons. 14. num. 4. Richard. in 4. d. 18. art. 9. q. 1. in fine. Couarrui. plures referentes in cap. alma mater. 1. p. §. 12. v. 5. testaturque in praxi esse receptum, & spectata consuetudine. Idem affirmat Sayrus lib. 2. thesauri casuum cap. 19. in fine. Mouenur, quia ad censuræ absolutionem, sicut ad excommunicationem ferendam requiritur iurisdictionis in foro iudiciali. Cum igitur parochus, aliue sacerdos hæc forensi iurisdictione careant, & potestatem absoluedi carere debent.

3. Nihilominus communior est sententia, & inter Theologos magis recepta posse parochum, alioue sacerdotem proprium absolueri à censura iuris non referuata: vt docuit Innocent. in cap. nuper. num. 6. de sententia excommunicata. Hostiens. ibi. S. Thom. in addit. 3. p. q. 23. art. 2. Bonauc. in 4. d. 18. in vlt. parte distinct. 9. 6. num. 84. Gabab. quaest. 3. art. 3. dub. 6. Socus d. 22. quaest. 2. art. 2. concl. 3. Siluest. verbo absoluitio. 1. num. 4. Armilla num. 36. Nauarr. cap. 27. num. 3. Henric. lib. 13. cap. 28. num. 5. & cap. 35. num. 2. Stephan. Duran. 2. p. de censur. cap. 7. disp. 1. dub. 4. Suar. disp. 7. sect. 3. Coninch. disp. 14. dub. 5. concl. 2. num. 20. Valq. de excommunicata. dub. 19. Gasp. Hurtado d. p. 15. difficult. 2. Vgolin. tab. 1. de censur. cap. 10. §. 5. num. 3. Colligiturque ex cap. nuper de sententia excommunicata. vbi dicitur, quia conditor canonis specialiter absolutionem sibi non referuauit, eo ipso aliis videtur facultatem concessisse relaxandi. Et licet textus de excommunicatione minori loquatur: at ratio cum pro decisione iuris in omni censura procedit, vt Docteres relati notantur. Et confirmo. Pontifex referens sibi absolutionem ab aliquibus censuris tacite concedit potestatem absoluedi ab aliis, quos non referuata.

4. Fundamentum verò oppositæ sententiæ non videtur. Solum enim probat parochum, alioue sacerdotem non habere potestatem ex vi sui muneris absoluedi à censuris, sicut nec ligandi non tamen probat eam potestatem non habere ex delegacione iuris, vt recte ponderauit Vgolin. dicto cap. 10. §. 5. num. 3. Quæ potestatem parochus delegare alteri poterit; quia suo munere ex iuris dispositione amittitur, vt tradit Suarez & Coninch. loc. alleg. Quinimo est potestas non solum pro foro interno, & Penitentiali concessa, sed etiam pro foro externo, quia decreta Pontificia præcipue forum externum spectare solent; & cum fauores principij amplij debeat, nulla est causa, ob quam hæc potestas ad forum interius restringi debeat, vt bene ponderat Suar. d. sect. 3. num. 9. Vgolin. d. §. 5.

5. Si verò de censura referuata loquamur nullus alius ab auctore censuræ, vel eius successore, superiore vel delegato absolueri potest: vti expressè colligitur ex dicto cap. nuper de sententia excommunicata, & tradunt omnes. Verum sunt aliqui casus, in quibus conditor canonis hanc potestatem aliis concecit. Primò pro excommunicatione lata in can. si quis suadente Diabolo 17. quaest. 4. conceditur facultas Episcopis absoluedi mulieres, & impubes etiam post pubertatem, cap. si veris. Cap. mulieres. Cap. quamuis de sententia excommunicata. Item Abbatibus, Prælatibus regularibus eadem conceditur potestas absoluedi ex consilio Episcopi Religiosos, qui se munda percussit

perissent. Cap. Monachi. Cap. cum illorum, de senentia excommunicat.

De quo latius cum de hac excommunicatione habeatur sermo Secundo conceditur omnibus Episcopis in Trident. sess. 24. ca. 6. de reformat. Potestas absolventi ab omnibus censuris, & penis Sedi Apostolicæ referatis, modo non fuerit publicæ inq[ui]sitionis ad forum concatoriolum deducta. Tertio Religiosis ordinum Mendicantium, & aliis qui in eor[um] privilegiis communicant, conceditur per modum privilegii perpetui potestas absolventi ab omnibus censuris Sedi Apostolicæ referatis exceptis illis, quæ in bulla cana Domini continentur, ut habetur in n[ost]ri privilegii verbo absolventi. Quarta privilegio bulla Cruciarum facultas conceditur cuilibet sacerdoti ab ordinario approbato absolventi a censuris non referatis toties quoties a referatis verò etiam in bulla cana contentis semel in vita, & semel in morte. Et his absolutionibus nulla censuratio obligatio comparandi coram auctore censuræ relinquatur, quia nomine ipsius, & ex eius delegatione impena est. Quæ omnia latius explicati trahit de bulla Cruciarum p[ar]t. 8. §. 4. ubi an hæc absolutio vitæ Cruciarum prodelle possit pro foro externo.

6. Sub obligatione tamen comparandi coram censuræ auctoritate conceditur Episcopis, imò sacerdoti proprio facultas absolventi quilibet impedito adire Pontificem ex quacunque causa hoc n[on] situr impeditum. Vti habetur in cap. ea n[on] situr. Et cap. n[on] situr de senentia excommunicat. In quibus textibus est solum sit sermo de excommunicatione incurta ob percussione[m] clericis, Doctores tamen committere extendunt ad quamlibet censuram Pontifici referatam sententia latius tradunt Navar. v[er]o 2. num. 8. Vgolin. ab. 1. de censur. cap. 4. §. 9. num. 11. & sequitur lib. 2. thesauri casuum. cap. 20. num. 25. Coninch. lib. 1. dub. 1. 6. num. 2. 4. Galpar. Hurtado disp. 1. de diffinit. 3. Neque sic impeditur teneri medio procuratore comparere coram Pontifice, sed solum obligatur cessante impedimento comparere; alias in eadem excommunicationem incidere iuxta textum in cap. eos qui de senentia excommunicat in 6.

7. Deinde pro articulo mortis omnibus sacerdotibus etiam excommunicatis concedit Trident. sess. 14. cap. 7. facultatem absolventi ab omni censura sine iuris, sine hominis præfetto prius iuramento quod quamprimum possit se præsentabit e[ss]e quo de hac absolutione erat, ut colligitur ex d. cap. eos qui de senentia excommunicat in 6. Vti notatur Navar. Vgolin. Sayr. Coninch. & Hurtado loc. cit.

DISPUTATIO II.

De Excommunicationis censura.

Explicatis iis quæ communia sunt omnibus censuris, explicari debent quæ cuilibet censura sunt propria. Cum ergo excommunicatio sit præcipua censura, ab ea eorundem sumimus.

PUNCTUM I.

- 1. Vnde dicitur excommunicatio.
2. Quælibet deservit.
3. Quibus bonis priuatur excommunicatio.
4. Quia ratione ab aliis penis distinguatur.
5. Est omnium peccatorum gravissima.

1. Excommunicatio dicitur, quia à communione segregat. Et enim cum fideles omnes tempore nascens Ecclesie pertenerant in doctrina Apostolorum, & communione corporis Christi, iuxta illud Actuum 2. qui ab hac communione arcebantur, dicebantur excommunicati, id est, extra communionem facti. At feruore fidelium erga communionem diminito, & peccatis aggregatis Ecclesia excommunicationis censuræ priuationem auxit, ut non solum priuaret excommunicatum Eucharistiæ receptione, sed receptione aliorum Sacramentorum, illorumque administratione, aliisque bonis, ut bene notauit Henricq. lib. 13. de excommunicat. cap. 2. num. 1.

2. Doctores cõmmittere definiunt excommunicationem, ut sit censura ab Ecclesia instituta, separans excommunicatum à communione fidelium. Colligitur ex cap. omnis Christianus. Cap. canonica. 11. q. 1. Dicitur censura; quia censuratur, & corrigitur rebelles, & contumaces media bonorum Ecclesiasticorum priuatione, quodque regulariter solum in eos, quorum correctio speratur, facta esse v[er]o colligitur ex cap. non audiam. 2. q. 3. cap. 1. de senentia excommunicat. in 6. & pluribus etiam Couarrui. in cap. alma. 1. p. 5. num. 10. Sayrus lib. 1. de excommunicat. cap. 3. num. 9. Quod si aliquando in eum, qui non præsumitur emendandus, facta fuerit, id est, ne alii eius communicatione inficiantur iuxta textum in cap. referenda. Cap. corripiantur. 2. q. 3. Appellatur Ecclesiastica, quia ab Ecclesia fuit instituta, ut pluribus comprobatur Sayrus lib. 1. thesauri casuum. cap. 4. num. 8. & Sayr. disp. 7.

3. Neque contrarium colligitur ex illis verbis Christi, Mathe 18. Si Ecclesia nõ audierit, sit tibi sicut ethnicus, & publicanus; ibi namque non priuatur rebellis Ecclesie bonis, sed monetur rebelles, ut illius consortium fugiant, cauteque cum illo communicent, sicuti cum ethnico, & publicano. Deinde separat excommunicatum à communione fidelium, id est, separat excommunicatum, ne communicet cum aliis fidelibus.

3. Sed quia fideles pluribus in bonis communicare inter se possunt, videndum est quibusnam excommunicatio priuet. Primò namque fideles excommunicantur in fide, charitate, & gratia, donisque supernaturalibus, quibus Christo Domino tanquam capiti vniuntur; non quia per fidem, & gratiam aliorum nostra fides, & gratia augetur, sed quia ratione bonorum operum iustorum, quæ ab ipsa fide, & gratia proueniunt etiam absque expressa ipsorum intentione concedit aliis deus specialia auxilia, singulariaque beneficia, ut colligitur ex Paulo ad Rom. 12. 1. Cor. ad Ephes. 4. His namque bonis non priuatur excommunicatio, sed supponit excommunicatum priuatum medio peccato ad incurrendam excommunicationem requisitum: Ecclesia namque nec priuat, nec priuare potest fideles fide, gratia, aliisque virtutibus supernaturalibus: hæc enim non nisi à volentibus deperduntur. Vnde existente excommunicatione potest excommunicatus ea bona recuperare, si à contumacia resipiscat, colligitur videtur ex 2. Dixi. Cap. Magna de pen. dist. 1. Secundò communicant fideles in conuictu pure externo, scilicet in colloquiis, contractibus, & commerciis. Tertio in bonis spiritualibus, ut in Sacramentis, orationibus Ecclesie, aliisque diuinis officiis. Excommunicatio igitur si pro maiori sumatur priuatur excommunicatum hæc secunda, & tertia communicatio, ut tantis bonis priuatur ab inobedientia, & contumacia recedat iuxta textum in cap. cum non ab homine de senentia excommunicat.

Notanter dixi orationibus Ecclesie, ut tacite insinuetur excommunicatum priuari tantum bonis, quæ nomine Ecclesie præstantur, non verò quæ præstantur nomine singulorum fidelium. Non enim Ecclesia priuare intendit excommunicatum bonis spiritualibus, quæ ipsi ab aliis fidelibus nomine proprio communicari possunt. Nam hæc non sunt bona Ecclesie, neque illius dispositioni subduntur, sed fidelium propria, & ex eorum voluntate applicantur. Quapropter pro excommunicatis etiam denunciatis priuata intentione, seu nomine proprio poterit orare & sacrificij actum quatenus à te procedit offerre in illorum satisfactionem, & impetrationem, ut restit aduertit Siluest. verbo excommunicatio. 1. num. 2. Navar. cap. 27. num. 36. Couarrui. cap. alma. 1. p. 5. num. 4. Aulla 2. p. de censur. cap. 6. dist. 4. dub. 1. concl. 2. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. part. 2. cap. 1. num. 4. Porro excommunicatio sæpe nomine anathematis significatur, ut constat ex cap. Guillelmus 23. 7. 4. Nam esto præcisè, & in rigore significat separationem à communione, ut tradit S. Chrysol. hom. 1. 6. ad Roman. 5. Thom. ad Galatas vel ut placet August. 1. 4. suorum operum. cap. 40. & 41. in Numeros, significet maledictionem, seu execrationem iuxta illud Mar. 14. cepit anathematizare, & Zacharias. 14. habitamus in Hierusalem, & anathema non erit amplius. At cum excommunicatus à consortio fidelium separatur, & offeratur, & tanquam quid execrabile, & maledictum vitetur, merito sub hac voce anathema, excommunicatio maior intelligitur. In sacris autem canonibus anathema partim usurpatur ad significandam excommunicationem incurtam propter hæresim, vel illius suspensionem, utpote omnimodam, & præcipuam ab Ecclesia separationem iuxta textum in cap. cum non ab homine de Iudicis, & Trident. sess. 15. cap. 3. de reformat. partim ad significandas quasdam excommunicationis solemnitates, videlicet cum excommunicatio denuntiatur candelis incensis, & postmodum extinctis, aliisque ceremoniis ab Ecclesia institutis iuxta textum in cap. debent. 1. q. 3. Quia ratione in cap. Guillelmus anathemati addita est vox Maranatha, quæ domini aduentum significat. 1. Corinth. 16. quæ denotatur excommunicatum, nisi peniteat prædictum ab Ecclesia esse futurum vsque ad Domini aduentum, ubi suæ contumaciæ penas luet; sicuti notauit Glossa in dicto cap. Guillelmus. Partim anathema sumitur ad distinctionem minoris excommunicationis, ut in cap. Engeltrudam. 3. q. 4. ubi prius lata fuit excommunicatio minor, & postmodum maior. Vnde Couarrui. cap. alma. 1. p. 5. num. 10. Suar. disp. 8. sess. 2. num. 9. Sayrum lib. 1. thesauri casuum. cap. 3. num. 6. Coninch. disp. 14. dub. num. 4. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 1. in fine.

4. Ex his constat, quia ratione excommunicatio ab aliis censuris, scilicet suspensione, & interdicto distinguitur. Distinguitur namque quia pluribus bonis priuat, & præcipue quia illis priuat, quatenus sunt fidelium inter se communicatio; suspensio namque beneficiis, & officiis Ecclesiasticis v[er]o priuat, interdum diuinis officiis secundu[m] eorundem naturam: at excommunicatio directè, & per se illis, aliisque bonis priuat, quatenus fideles per illa inter se communicant, ut bene aduertit Coninch. disp. 14. dub. 1. num. 2.

5. Secundò constat excommunicationem esse omnium peccatorum Ecclesiasticorum gravissimam, utpote quæ priuat maximis spiritualibus bonis, idèoque Celestium. III. in cap. cum non

5. 4